

پایدارترین درآمد غیر تورم‌زای دولت‌ها

عبادالله محمودی / عضو هیات‌مدیره
اتحادیه طلا و جواهر ایران

مسئله اخذ مالیات ارزش افزوده از فعالان بخش‌های تولیدی بازار طلا یکی از موضوعاتی است که چندان توجهی به آن نشده و حتی می‌توان گفت مورد غفلت اغلب رسانه‌های کشور نیز واقع شده است. اما پیش از آغاز بحث باید به این نکته توجه داشت که اخذ مالیات در هر زمینه‌ای اگر با دید کارشناسی و علمی باشد کاملاً به نفع اقتصاد کشور است، چون می‌تواند موجب رونق و عدالت اقتصادی در جامعه شود. در دنیا هم هر گاه کشورهای اقدام به اخذ مالیات یا پشتوانه کار کارشناسی کرده‌اند نتایج بسیار خوبی در حوزه‌های مختلف اقتصادی به‌دست آمده است. اما وقتی صحبت از مالیات ارزش افزوده می‌شود، موضوع کمی متفاوت است زیرا باید از صنفی این مالیات اخذ شود که تولیدات‌شان برای جامعه ارزش افزوده داشته باشد؛ با این وجود می‌دانیم که در بسیاری از موارد دولت‌ها معافیت‌هایی را برای برخی از بخش‌های تولیدی اقتصاد در نظر می‌گیرند تا این بخش‌ها باعث افزایش اشتغالزایی در جامعه شوند. وقتی چنین اتفاقی رخ می‌دهد در وهله اول اشتغالزایی ایجاد می‌شود، در مرحله بعد تولید افزایش پیدا می‌کند و در نهایت میزان صادرات کشور به‌طور فزاینده‌ای بیشتر می‌شود. این چرخه باعث ارزآوری در اقتصاد کشورمان خواهد شد. همان‌طور که پیش‌تر نیز گفته شد اخذ مالیات از بخش‌های مختلف اقتصادی کاری کاملاً درست و معقول است، اما نباید فراموش کرد که اسم مالیات ارزش افزوده بر پیشانی‌اش مهر شده و مفهومش مشخص است. این مالیات باید پس از بررسی و مطالعات کارشناسانه دقیق از بخش‌هایی گرفته شود که ارزش افزوده‌ای در جامعه تولید می‌کنند، اما به‌نظر نمی‌رسد این رویه در تشخیص اینکه کدام بخش‌ها باید مالیات پرداخت کنند لحاظ شده باشد، چرا که در همان روزهای نخست وضع مالیات ارزش افزوده تمام بخش‌های تولیدی را موظف به پرداخت ۳ درصد مالیات کردند، سپس ۶ درصد، بعداً ۸ درصد و حالا هم ۹ درصد مالیات ارزش افزوده گرفته می‌شود. نباید فراموش کرد که در حوزه طلا ۹۹ درصد نرخ کالای پاره‌ای است که برای طلا مشخص می‌شود؛ مثلاً یک فعال این حوزه طلای خام را در بازار با نرخ یک میلیون و ۱۰۰ هزار تومان می‌خرد، آن را تبدیل به مصنوع می‌کند و با افزایش کمتر از یک درصدی قیمت، به مصرف‌کننده می‌فروشد. در واقع سودی که در ازای اجرت دریافت می‌شود کمتر از یک درصد است، این در حالی است که مثلاً در بخش‌های مختلف میزان سود تولیدی‌ها به‌مراتب بیشتر از بخش طلا است. حالاً اگر ۹ درصد ارزش افزوده هم از این مقدار کاسته شود، دیگر درآمدی برای تولیدکننده باقی نمی‌ماند که بخواهد با آن به فعالیتش در بازار ادامه دهد. در این صورت طبیعتاً شاهد بیکار شدن تعداد بسیار زیادی از شاغلان در این بخش خواهیم بود. این سلسله اتفاقات نتیجه‌ای جز حاکم شدن رکود بر فضای اقتصاد کشور نخواهد داشت.

در صورتی که رکود هم گریبانگیر اقتصاد کشور شود، دیگر ارزش چند درصدی پول وجود نخواهد داشت که دولت بتواند از طریق مالیات آن هزینه‌های جاری خود را تأمین کند. از طرفی هم نه‌تنها نتوانسته درآمد حاصل از مالیات را کسب کند، بلکه شرایطی را به‌وجود آورده که باید بیمه بیکاری فعالانی که کار خود را در پی سیاست‌های غلطی از دست داده‌اند، پرداخت کنند؛ اما از طرفی هم نمی‌توان دولت‌ها را از اخذ مالیات برحذر داشت، زیرا پایدارترین درآمد غیر تورم‌زای دولت‌ها همین مالیات است. سخن اصلی این است که تولیدکنندگان و فعالان بازار طلا و جواهر منفعتی نصیب‌شان نمی‌شود که بخواهیم از آنها ۹ درصد و شاید بیشتر مالیات ارزش افزوده بگیریم. مالیات را باید از بخش‌های فروشگاه‌ها و واسطه‌های گرفت که بخش‌های غیر مولد اقتصاد هستند. ما می‌توانیم برای رشد و توسعه بخش‌های تولیدی کشورمان، برای صنایع امتیازاتی در نظر بگیریم تا سرمایه‌گذاران از ورود به بخش‌های تولیدی استقبال کنند، نه اینکه به محض ورودشان به این عرصه مشروع به سنگ‌اندازی پیش پایشان بکنیم. در این صورت نه‌تنها فشارها و تهدیدات خارجی کاهش پیدا می‌کند، بلکه دنیا هم دیگر سراغ تحریم نخواهد رفت زیرا این راهکار به میزانی که باید اثرگذار نخواهد بود.

در نهایت همان‌طور که گفته شد در بخش‌های تولیدی بازار طلا ارزش افزوده‌ای ایجاد نمی‌شود که دولت بخواهد حتی یک درصد مالیات بگیرد، چه برسد به اینکه این مقدار را نیز افزایش دهد. اگر هم چنین تصمیمی گرفته شود نتیجه‌ای جز بسته شدن واحدهای تولیدی و همچنین بیکار شدن نیروی کار مولد نخواهد داشت.

نرخ تورم بهمن از ۴۸ درصد گذشت

مرکز آمار ایران اعلام کرد: نرخ تورم نقطه‌ای در بهمن امسال به عدد ۴۸.۲ درصد رسیده است. نرخ تورم نقطه‌ای گروه عمده «خوراکی‌ها، آشامیدنی‌ها و دخانیات» با افزایش ۶.۹ واحد درصدی به ۶۶.۸ درصد و گروه «کالاهای غیر خوراکی و خدمات» با کاهش ۰.۲ واحد درصدی به ۲۹.۷ درصد رسیده است. این آمار از سوی مرکز آمار ایران اعلام شده و بانک مرکزی همچنان از آبان ۹۹ نسبت به اعلام نرخ تورم اقدامی نکرده است. به گزارش ایرنا، نرخ تورم نقطه‌ای گروه عمده «خوراکی‌ها،

آشامیدنی‌ها و دخانیات» با افزایش ۶.۹ واحد درصدی به ۶۶.۸ درصد و گروه «کالاهای غیر خوراکی و خدمات» با کاهش ۰.۲ واحد درصدی به ۲۹.۷ درصد رسیده است. منظور از نرخ تورم نقطه‌ای، درصد تغییر عدد شاخص قیمت، نسبت به ماه مشابه سال قبل است. نرخ تورم نقطه‌ای در بهمن ۱۳۹۹ به ۴۸.۲ درصد رسیده است؛ یعنی خانوارهای کشور به‌طور میانگین ۴۸.۲ درصد بیشتر از بهمن ۱۳۹۸ برای خرید یک «مجموعه کالاهای و خدمات یکسان» هزینه کرده‌اند، این در حالی است که نرخ

سه‌شنبه به بهانه انتشار گزارش جدید مرکز آمار ایران بررسی کرد

کسری بودجه و گره کور تورم

یکی از مباحث مناقشه‌برانگیزی که پیرامون سیاست‌گذاری‌های کلان اقتصادی ایران در ۵ دهه اخیر در جریان بوده، موضوع کنترل نرخ تورم و جلوگیری از ریزش روزافزون ارزش پول ملی است. کارشناسان و اقتصاددانان زیادی در ادوار مختلف بارها به موضوعاتی چون حفظ استقلال بانک مرکزی، خلاص شدن از دست درآمدهای نفتی، تأمین کسری از طریق منابع درآمدی پایدار و... به‌عنوان راهکاری برای مهار تورم اشاره کرده‌اند اما تا امروز نه‌تنها توفیقی در این حوزه حاصل نشد، بلکه شاهد ثبت رکوردهای عجیب و دور از تصور در رده‌بندی‌های نرخ تورم هستیم که احتمالاً تا همین چند سال قبل هم غیرقابل پیش‌بینی بود. البته بسیاری از کارشناسان ضمن انتقاداتی به عملکرد بانک مرکزی در انتشار گزارش‌های سالانه، معتقدند شرایط عمومی کشور به‌گونه‌ای است که نسبت به ابتدای سال ۹۹ چشم‌انداز مثبت‌تری پیش روی مردم و مسئولان دیده می‌شود اما در همین وضعیت نیز نرخ تورم از هدف‌گذاری‌های بانک مرکزی فاصله چشمگیری دارد. این برآوردها در حالی عنوان می‌شود که بانک مرکزی در خرداد همین سال براساس بیانیه‌ای چارچوب هدف‌گذاری نرخ تورم را اعلام و تأکید کرد این نرخ برای بازه زمانی یک‌ساله (تا پایان سال ۹۹) ۲۲ درصد با دامنه مثبت و منفی ۲ واحد درصد تعیین شده است.

در هدف‌گذاری‌های ابتدای سال بانک مرکزی نرخ تورم را حدود ۲۲ درصد پیش‌بینی کرد که با نگاهی به آمارهای مرکز آمار ایران درمی‌یابیم نرخ تورم مدت‌هاست از مرز ۳۰ درصد هم عبور کرده و حتی احتمال ورودش به کانال بالادستی ۴۰ درصد نیز بعید به‌نظر نمی‌رسد. در همین حال مدافعان تیم مدیریتی کنونی بانک مرکزی معتقدند

سید کاظم موسوی، نایب رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی با تأکید بر اهمیت داشتن بانک مرکزی مستقل به گفت: موضوع اصلی که نمایندگان مجلس شورای اسلامی نیز بر آن تأکید دارند، حفظ شأن و استقلال بانک مرکزی است و تا زمانی که این مسئله حل نشود تورم نیز ادامه دارد. وی در ادامه افزود: بنده بارها بر ضرورت استقلال بانک مرکزی تأکید کرده‌ام. مجلس نیز از مسئولان اقتصادی دولت در این زمینه پرسش‌های جدی دارد و پیگیری خواهد کرد. **همه چیز زیر سر کسری بودجه است** موسوی با اشاره به اصلاحاتی که اخیراً در لایحه بودجه ۱۴۰۰ انجام شده، عنوان کرد: برای حل مشکل

تداوم سیاست‌های تورم‌زا در بودجه ۱۴۰۰

تأمین کسری بودجه از محل رشد پایه پولی تورم‌زا نیست نشان می‌دهد کوچک‌ترین آشنایی نسبت به اصول و قواعد این کار تخصصی ندارد.

چشم‌انداز تورمی
این استاد اقتصاد با اشاره به اجرای غیراصولی سیاست‌های عملیات بازار باز در ایران به گفت: اینکه عملیات بازار باز در ایران به‌صورت معکوس اجرا شود، جای تاسف دارد. اینکه سیاست‌های بودجه‌ای ۹۹ که پیش‌بینی می‌شد تورم‌زا باشد، به‌شکل عمیق‌تری در بودجه ۱۴۰۰ نیز اعمال شده نشان‌دهنده سطح پایین شناخت مسئولان ذی‌ربط از قواعد علمی است و متأسفانه حس مسئولیت‌پذیری نیز وجود ندارد. سعدوندی با پیش‌بینی تشدید تورم در اقتصاد ایران یادآور شد: براساس آنچه بیان شد پیش‌بینی روزهای به‌مراتب سخت‌تری برای مردم عادی کشورمان می‌شود. حتی اگر در زمینه مذاکرات با غربی‌ها نیز گشایش‌هایی انجام شود و ما به منابع ارزی‌مان دسترسی داشته باشیم، باز هم به‌دلیل نواقص مصنوعی و عمیق بودجه ۱۴۰۰ نمی‌توان به بهبود شرایط اقتصادی کشور امید بست. این اقتصاددان با اشاره به امکان ازسرگیری مذاکرات بین ایران و آمریکا بر

بانک مرکزی به‌دلیل نداشتن استقلال، نمی‌تواند به‌طور مستقل اظهار نظر کرده و با مردم بدون واسطه سخن بگوید. این عده به موضوع فشارهای دولت برای استقراض از بانک مرکزی اشاره داشته و آن را یکی از دلایل اصلی تشدید نرخ تورم می‌دانند، این در حالی است که تقریباً همه مقامات دولتی بحث استقراض از بانک مرکزی در سال جاری را به

بدون بانک مرکزی مستقل تورم کنترل نمی‌شود

تورم باید دلایل اصلی ایجاد و تشدید آن را شناخت. مهم‌ترین دلیل بروز این معضل استقراض دولت‌ها از بانک‌های مرکزی است که در ادوار مختلف انجام شده؛ پس باید مسئله را دقیقاً تا همین جا حل کنیم. نماینده مردم اردبیل در مجلس شورای اسلامی به سازگار رشد پایه پولی اشاره کرد و توضیح داد: دلیل اصلی استقراض بی‌حدوحد دولت‌ها از بانک مرکزی که به رشد پایه پولی منجر می‌شود، نبودن منابع درآمدی پایدار برای دولت است. این مسئله منجر به افزایش میزان کسری بودجه شده و دولت به اجبار دست به دامان بانک مرکزی می‌شود تا مشکل را با دامن زدن

به نقدینگی حل کند. پس ما باید در مراحل تنظیم بودجه به این موضوع دقت کافی داشته باشیم تا دولت برای جبران کسری به بانک مرکزی فشار نیاورد. **رفت و برگشت بودجه ۱۴۰۰** نایب رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی با یادآوری کشمکش‌هایی که به‌تازگی بین دولت و مجلس بر سر لایحه بودجه ۱۴۰۰ ایجاد شد و به اصلاح لایحه بودجه انجامید، به گفت: اصلاحیه‌هایی از سوی مجلس به لایحه بودجه ۱۴۰۰ اعمال و در نهایت در رفت و برگشت بودجه ایرادات زیادی رفع شد.

سراسر احیای برجام، بیان کرد: طبق لایحه بودجه ۱۴۰۰ اگر مسا به منابع ارزی‌مان در خارج از کشور دسترسی پیدا کنیم، مقرر شده این ارز در کشور به پایه پولی تبدیل و به بازار تزریق شود. این سیاست دقیقاً ادامه همان رویکردی است که در ۵۰ سال اخیر در دستور کار قرار داشته و به‌نظر می‌رسد در نخستین سال قرن پانزدهم نیز اجرای این سیاست تداوم خواهد داشت؛ پس می‌توان پیش‌بینی کرد که توأمان هم بیماری هلندی خواهیم داشت و هم نرخ تورم شدیداً افزایش می‌یابد. **کنترل تورم با تزریق ارز به بازار؟** سعدوندی در پایان با انتقاد از سیاست‌های پول‌پاشی (ارزپاشی) دولت در صورت آزادسازی منابع ارزی، خاطر نشان کرد: در کوتاه‌مدت به دلیل تزریق ارز به بازار فنر نرخ دلار فشرده و تورم نیز در ظاهر کنترل خواهد شد اما نباید از یاد برد که این فنر در بلندمدت بالاخره آزاد خواهد شد و تورم بار دیگر جهش بزرگی را به ثبت خواهد رساند؛ بنابراین دولت که تخصص ویزه‌های در ایجاد رفاه مصنوعی دارد، می‌تواند برای مدتی نرخ ارز را کنترل کند اما در بلندمدت کل جامعه ایران باید عواقب ناخوشایند این سیاست‌ها را بپذیرد باشند.

حوزه مسئولیت اجتماعی به‌ویژه ساخت مدارس در مناطق کم‌برخوردار کشور را در برنامه کاری خود قرار داده و تاکنون ۲ مدرسه در مناطق زلزله‌زده استان کرمانشاه ساخته و برای استفاده دانش‌آموزان تحویل آموزش و پرورش داده و هم‌اکنون مراحل ساخت ۲ مدرسه دیگر را نیز در هفته‌های اخیر آغاز کرده است.

«لوح زرین مشتری‌مداری» برای بیمه آسماری
«لوح زرین مشتری‌مداری» به شرکت بیمه آسماری رسید. به گزارش روابط عمومی شرکت بیمه آسماری، هیات‌دوران جشنواره ملی یکصد واحد مشتری‌مدار پس از بررسی اقدامات شرکت در حوزه آشنایی با تکنیک‌های جهانی تعامل با مشتریان و ذی‌نفعان، نحوه بکارگیری ارتباط صحیح با مشتری، انعکاس صدای مشتری در تأمین نیازهای تولیدکنندگان و توزیع‌کنندگان و بررسی جایگاه حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان در خدمات شرکت، این لوح را به بیمه آسماری تقدیم کرد. راه‌اندازی مرکز CRM، استفاده از تجهیزات نوین برای سنجش میزان رضایت

تورم نقطه‌ای برای خانوارهای شهری ۴۷.۲ درصد است که نسبت به ماه قبل ۱.۷ واحد درصد افزایش داشته است. همچنین این نرخ برای خانوارهای روستایی ۵۳.۶ درصد بوده که نسبت به ماه قبل ۳.۸ واحد درصد افزایش داشته است. منظور از نرخ تورم ماهانه، درصد تغییر عدد شاخص قیمت، نسبت به ماه قبل است. نرخ تورم ماهانه بهمن ۱۳۹۹ به ۲.۵ درصد رسیده که در مقایسه با همین اطلاع در ماه قبل، ۰.۷ واحد درصد افزایش داشته است.

عکس: آیدان فردی

کلی رد کرده و آن را یک شانس ناخوبی با انگیزه‌های سیاسی دانسته‌اند. برخی نیز معتقدند با توجه به رشد بی‌سابقه نقدینگی در ۲۰ سال اخیر و همچنین کسری قابل توجه، دلیل دیگری جز انتشار پول با هدف جبران کسری بودجه نمی‌توان یافت که منجر به تشدید سرسام‌آور نرخ تورم نیز شده است.

مالیات بهترین راه حل است
موسوی در پایان به نقش سازنده درآمدهای مالیاتی در بودجه تأکید و خاطر نشان کرد: یکی از راه‌هایی که می‌تواند در راستای تأمین کسری بودجه به کمک دولت بیاید، تعریف منابع درآمدی پایدار برای دولت است تا با اتکا به آنها بتواند هزینه‌های خود را تأمین کند و دچار کسری بودجه نشود. مالیات از جمله منابعی است که می‌تواند در تأمین کسری بودجه نقش موثری داشته باشد. البته نباید از این نکته هم غافل شد که نقش کاهش هزینه‌های دولت در این بین بسیار حیاتی و کلیدی است و ما باید این موارد را در امر تنظیم بودجه در نظر بگیریم.

سخن پایانی...

بسیاری از اقتصاددانان با طرح انتقاداتی جدی نسبت به عملکرد اقتصادی دولت معتقدند برخی مسئولان و تصمیم‌سازان کلان کشور در شناسایی و انتخاب استراتژی دچار خطاهای ویرانگری شده‌اند که عواقب آن دامن مردم عادی را گرفته است؛ برای مثال می‌توان به نرخ تورم ماهانه اشاره کرد که در یک دهه اخیر در ۲ مقطع وارد کانال ۷ درصدی شده است (مهر ۱۳۹۷ و مهر ۱۳۹۹). اگر چنین آماری در یکی از کشورهای شرق اروپا و امریکای لاتین ثبت شود، دولت‌های مذکور بدون شک اعلام وضعیت بحرانی در اقتصاد کشور کرده و تمام منابع و توان نیروی انسانی را برای حل این مشکل اساسی بسیج می‌کنند، اما به‌نظر می‌رسد دولت ایران حتی در امر بودجه‌نویسی سال آخر کارش هم تمایلی به تغییر سیاست‌های انبساطی نداشته و کاملاً به‌نحو عمل می‌کند که گویی رشد اقتصادی کشور حدود ۵ درصد بوده و کورتانی هم به جان اقتصاد نیمه‌جان ایران نیفتاده است. کارشناسان بسیاری معتقدند دولت پس از خروج ترامپ از برجام و وضع تحریم‌های یکجانبه علیه ایران باید با تغییر رویکردی اساسی برای تعدیل سیاست‌های خود اقدام می‌کرد و در گام نخست موظف به کاهش هزینه‌های خود بود، اما با نگاهی به بودجه ۱۴۰۰ درمی‌یابیم که نه‌تنها دولت کوچک‌تر نشده، بلکه نرخ رشد این هزینه‌ها از نرخ تورم نیز پیشی گرفته که به‌معنای بزرگ‌تر و سنگین‌تر شدن دولت است. صاحب‌نظران بر این باورند که دولت در چنین شرایطی با تشدید پدیده مخرب کسری بودجه بر روند تورمی دامن می‌زند که روز به روز صفرهای روی اسکناس را کم‌رنگ و کم‌رنگ‌تر می‌کند.

مشتریان و نیز ارائه آموزش‌های تازه به نمایندگان و کارکنان به‌منظور افزایش رضایت‌مندی مشتریان، از جمله این اقدامات است.

همکاری بیمه میهن با بنیاد مسکن
مدیرعامل بیمه میهن با مدیر کل بنیاد مسکن سیستان و بلوچستان دیدار کرد. به گزارش روابط عمومی بیمه میهن، دکتر مصطفوی با حضور در دفتر بنیاد مسکن انقلاب اسلامی سیستان و بلوچستان، با سید خلیل منبئی، مدیر کل بنیاد مسکن این استان دیدار کرد و درباره مسائل فیمابین و همکاری‌های دوجانبه به بحث و تبادل نظر پرداخت. مصطفوی مدیرعامل بیمه میهن نیز با تأکید بر اینکه این شرکت خدمات ویژه و متمایز به مشتریان راهبردی از جمله بنیاد مسکن انقلاب اسلامی ارائه می‌دهد، از جمعیت امور بیمه‌های بنیاد مسکن نزد بیمه میهن به استقبال ابراز امیدواری کرد که ارتقای کیفی خدمات بیمه میهن به بیمه‌شدگان، رضایت بیش از پیش بیمه‌گذاران و بنیاد مسکن را به‌دنبال داشته باشد.

باجه خبر

تسهیلات برای صنایع صادرات‌محور «مرکز»
بیش از ۲ هزار میلیارد ریال تسهیلات به صنایع صادرات‌محور استان مرکزی اعطا می‌شود. به گزارش روابط عمومی بانک توسعه صادرات ایران، سعید رضایی با اعلام اینکه حجم حوالجات، بروات و اعتبار اسنادی وارداتی این شعبه برای مشتریان از ۱۷۳ میلیون دلار عبور کرده، اظهار کرد: شعبه اراک بانک توسعه صادرات ایران افزون بر ۳ میلیارد و ۵۵۰ میلیون ریال مصوبات در دست اجرا دارد که حوزه‌های مختلف صنعتی را در استان مرکزی پوشش خواهد داد. رئیس شعبه اراک بانک توسعه صادرات اظهار کرد: واحدهای تولیدی صنعتی از جمله تولید شمش آلومینیوم و انواع پکیج‌های حرارتی، آبگرمکن، خطوط انتقال نیرو و صنایع شیمیایی از تسهیلات این شعبه استفاده کرده‌اند.

بازدید از طرح‌های عمرانی گلستان

مدیران بانک رفاه از طرح‌های عمرانی استان گلستان بازدید کردند. به گزارش روابط عمومی بانک رفاه کارگران، در راستای